

G O S P O D A R.

Mesečen časnik

za kmetijstvo gospodarstvo in obrtnijstvo.

Izdaje ga

C. K. KMETIJSKA DRUŽBA GORIŠKA.

List 2.

V GORICI MESCA AVGUSTA 1863.

Tečaj I.

Vabilo.

Kdor želi „*umnega gospodarja*“ prejemati, naj se do sv. Matevža, to je, do 21. septembra t. l. pri slavnem osrednjem odboru c. k. kmetijske družbe (Deputazione centrale dell'I. R. Società agraria), ali pa pri vredništvu (v Rastelu h. št. 291, III. nadstropje), sam ali po kom družem, z besedo ali pismom oglasi. Za zdaj ni še treba dnarja pošiljati, ker se ne more vedeti, koliko bo časnik veljal, dokler se v tominskem zboru, (ki bo 21. sept.) ne sklene, kolikokrat na mesec bo izhajal. To pa je gotovo, da več naročnikov ko se oglasi, manj pride stati (koštati.) Zdaj prosimo tedaj le za imena (adrese.) Število prejemnikov mora biti kmetijski družbi zato znano, da bo v Tominu vedela po čem se ravnati.

Načelnike podružnic in sploh vse družnike, čč. gg. duhovne, uradnike, župane, učence viših šol prosimo prav lepo, naj bi to vabilo razširjali in razlagali, „*umnega gospodarja*“ priporočali in nam imena tistih prejemnikov, ki si ne znajo sami pomagati, blagovoljno naznanjali.

Vredništvo.

Naznanilo.

Po sklepu glavnega zbora c. k. kmetijske družbe 28. maja t. l. je odločil osrednji (glavni) odbor 21. dan prihodnjega mesca septembra (sv. Matevža dan)

za jesenski družbin zbor v Tominu in tale dnevni red (to je, reči, o katerih bo posvetovanje, in vrsto, po kateri se bodo pretresale) napravil: 1. Osrednji odbor bo poročeval (naznanjal), kako je od poslednjega zbora naprej službo opravljal. — 2. Načelnik tominske podružnice (g. Kerpan-Poli) bo poročeval, v kakošnem stanu je ta podružnica, kakošne potrebe da ima, in sploh o vsem, kar jo zadeva. — 3. Sprejemali se bodo novi družniki (udje). — 4. Posvetovanje zastran pašnikov, kako bi se dali v veči prid obrniti, ali kaj bi bilo treba storiti, da bi več dobička prinašali. — 5. Posvetovanje, kakó bi se dala v gorah reja in pleme goveje živine (volov) zboljšati. — 6. Kako bi se dal boljši sir napravljati. — 7. Ali kaže kozarijo (rejo koz) še nadalje ohraniti, ali opustiti, (t. j. kaj je boljši, rediti koze, ali ne?). — 8. Opominjanje, kako naj bi se sadjoreja zboljšavala. — 9. Zakaj naj bi kmetovavei v gorah pridno murve sadili in se marljivo svilarije (kavalirjev) lotili. — 10. Kakošno korist (núc) bi obetal gorjanom hmelj, ko bi ga začeli saditi, kakor se kaže iz poskušenj na Bovškem. — 11. Kaj bi bilo početi in storiti, da bi se zboljšale (popravile ali naredile) po gorah ceste, in sploh, kakó bi se dalo doseči, da bi ne bilo več takih težav, ne za ljudi in žival, ne za pridelke in izdelke, kadar jih je treba spečati, ali za ukupljeno blago, da se domu spravi. — 12. Razni nasveti, če bo kakošna druga podružnica ali kak družnik hotel kaj nasvetovati.

Odbor.

Glavni zbor

c. k. kmetijske družbe v Gorici 28. maja 1863.

Zač. ob 10. u. dopoldne

(Posnetek iz sejnega zapisnika.)

(Dalje).

II. Tajnik je bral konceletno rajtengo za ves čas od 1. novembra 1861 do konce decembra 1862 in preudarek (preliminar) za l. 1863.

Zbor je pohvalil in potrdil: 1. rajtengo stroškov in dohodkov za čas od 1. nov. 1861 do konce dec. 1862. Dohodki družbini so znašali 1919:17½ gld., stroški 1925:75½ gld.; na dolgu ostane 6:58 gld., ki se prenesejo na prihodnjo rajtengo.

2. preudarek za 1863, z vsemi dohodki, kateri so preudarjeni na 2308:50 gld., in vsemi stroški, preudarjenimi na 2388:58 gld., ker je bil te misli, da kar še primanjkuje dohodkov, bode se dopolnilo s tem, kar bojo plačali novi udje, ki so se imeli tisti dan sprejeti.

3. Pohvaljeno je bilo, kar je bil osred. odbor sklenil, da zastanki (od udov, ki niso plačali), naj bi se tirjali le od poslednjih 3 let namreč od l. 1860, 1861 in 1863, vsi druzi zastanki pa naj bi se izbrisali.

III. Na to so prišle na v isto sporočila podružnice km. družbe. Predsednik je pohvalil podružnici monfalkonsko in kampilonško, ker ste imele vsaka svoje posebne seje, v katerih ste se pogovarjale o posebnih svojih zadevah in pretresle že naprej nekatere reči, ki so za pretres v glavni seji odločene. Potem je povabil namestovavce podružnic, da naj berejo svoje sporočila; sporočilo tominske podružnice je ukazal tajniku brati.

Kar se karminske podružnice tiče je povedal, da je bil grof Sigmund žl. Manzano za njenega namestovavca izvoljen, pa da je gotovo zadržan, ker ga ni v sejo.— Gg. D. Savorgnani in Mih. Pecorari bereta svoje sporočilne spise.*

IV. Zbor je sklenil, da bo prva prihodnja — ješenska — glavna seja v *Tominnu*, in naročil osrednjemu odboru, da naj stori, kar se mu bo zdelo primerno, da bo tominski zbor zanimiv in koristen (interesanten in nuceu); da naj odloči tudi kako darilo za take, ki bi živino, ali kar bodi, na ogled prignali ali razstavili, in da naj poskrbi, da kdor se bo hotel tominske seje udeležiti, bo imel priložnost se tje gori peljati.

V. Predsednik naznanja, da se je nov osrednji (glavni) odbor napravil. Izmed poprejšnih odbornikov so bili še za naprej izvoljeni gg. Huber za Bovec, Kerpan-Poli za Tomìn, Dr. Mayrovič za Oglej, duh. Pavletič za Sežano, Vitez Hektor žl. Ritter za Kampilong (Čamplung), povrh teh so bili na novo odbrani gg. Dr. Jož. Defacis, državni pravdnik, Ant. vitez žl. Peteani, Friderik Dr. Dellabona in Ant. Strainz za podružnice (ali odseke, sekcije) monfalkonsko, gradiško, devinsko, kanalsko; za namestnika pa, ko bi se primerilo, da bi kateri izmed imenovanih gospodov volitve ne sprejel, je bil odbran g. Jak. Dr. Gentili. Tistim zmed poprejšnih odbornikov, ki so odstopili, namreč, gg. bar. Formentini-tu, dr. Visini-tu in duh. Mih. Pecorari-tu se je predsednik zahvalil.

Nadalje naznanja, da vodstvo (direkcija) družbine brajde je dopolnjeno, potem ko mu je bil grof Coronini prištet. — Na to je v imenu osr. odbora nove ude ali družnike nasvetval, in sicer dva redna in pet zunanjih dopisujočih.

Glavni (osrednji) odbor je predložil nadalje tiste nove ude, ki so mu jih bile razne podružnice nasvetovale.

Nasvetovala je bila podružnica devinska 2 redna (prava) družnika, goriška 13 udov, gradiška 1 (srenjo, kot tako), kampilonška 12 (med temi 5 srenj ali županstev), karminska 5 (1 srenjo), kviška (kumska) 3, monfalkonska 8 (1 srenjo), oglejska 1, tominska 1, tržaška 26.

Iz Istrije so bili nasvetovani 3 redni družniki.

Za dopišujoče družnike je bilo nasvetvanih 5 zunanjih gospodov.

Vseh teh 87 rednih ali dopisujočih družnikov je zbor enoglasno sprejel.

VI. Potem pride na posvetovanje italijanski družbini časnik (cajtinga), kateri izhaja že od lani. („Atti e memorie“). Predsednik je rekel, da laški časnik potrebuje marsikake poprave, bodi, da se gleda na obliko (podobo, velikost) ali pa na zapovedek; pristavil je še tudi, da po odborovi misli naj bi se tudi za naprej

*) Kar v teh in drugih spisih našim bravecem koristnega ali mikavnega najdemo, bomo v tem listu prinašali.

po dvakrát na mesec izdajal, kakor od 1. januarja tega leta že izhaja. Sicer pa naj bi glavni zbor sam o ti reči sklenil, kaj in kakó.

Podružnični načelnik Dr. Savorgnan svetuje, da naj bi se predsednik plačan tajnik pridal, in ta naj bi časnik vredoval (pisal in v ordingo deval).

Družnik *Maccari* pravi, da bi bilo dobro, ko bi se v vsakem listu kazalo v njem zapopadenih reči napravljalo.

Podružnični načelnik *J. Del-Torre* govori tako-le:

a) kar se tiče *oblike* (to je, velikosti, tiska). Časnik, ki ga naša kmetijska družba pod imenom „Atti e memorie“ (uradni in spominski spisi) na svetlo daje, je le spolajenje želj, ki so jih družniki poprejšnih let večkrat razodevali. Ta časnik je sredstvo ali pripomoček (mitelje), ki družnike drami in oživlja, da vejo drugi (eden) za drugega, da vejo, kaj družba dela; naš časnik jim ponuja, kar se, kmetijstvu v prid, dobrega, koristnega (nucnega) in novega zve in iznajde; časnik je pripomoček poduka (nauka); to je časnik, ki se ne zavrže, kakor tisti časniki, ki pripovedujejo take reči, ki so le za tisti hip, kadar se berejo, mikavne (interesantne), ki le radovednosti strežejo, in za ktere čez 2-3 dni nihče več ne porajta; kmetijsk časnik ima tudi še čez dolgo časa svojo vrednost in je večkrat treba va-nj pogledati in v njem svêta iskati. Zatorej bi jest nasvetoval, da, namesto sedanje (velike) oblike, naj bi se mu dala prijetniši in pripravniši podoba (osmerka, kakoršno ima ta naš „umni gospodar“), da se dá konec leta lahko kakor bukve zvezati. — Tudi bi bilo želeti, da bi bile črke lepši, nove, in tisk (druk) dopadljivši. — Prav potrebno bo slednjič, da se letošnjemu tečaju (vsem listom cellega leta) kazalo v abednem redu (vrsti) pridene.

b) *kar se zapopadka tiče*. Samo nekaj bi zastran spisov, ki naj bi se v naš časnik sprejemali, opomnil, to nanureč, da naj bi se pod nadpisom: „varietà e notizie“ (razne stvari in vesti) nič takega v list ne jemalo, kar se s kmetijstvom prav malo, ali kar nič ne vjema, in kar tedaj potrebnijšim, kmetijstvo ali obrtnijstvo zadevajočim rečem, prostor krati in krade. Ako se že hočejo, postavimo, gledišne oznanila (kaj za teater), prihod ali odhod tujeov i. t. d., z listom razpošiljati naj bi se take reči raji na zavitku natiskavale. Brez zavitka pa naj bi se list vprihoduje ne razpošiljal, da se ne pomaže, itd. Želim torej, da bi se glasovalo o teh dveh mojih nasvetih, ki ju tu podám.

1. Družbin časnik (italijanski) naj izhaja od 1. januarja l. 1864 naprej v osmerki, namesto v četvrtki, ko zdaj.

2. Z naprej se nimajo sprejemati vesti (novice) in sestavki (spisi), ki se ne nanašajo na to, kar mora biti ta časopis, ki je zgolj kmetijsk list.

Tem več pa želim, da bi se o tem drugem mojem nasvetu glasovalo, ker bo to tudi pripomoglo, da ne pride čast. g. vrednik v zadrigo, ko bi ga kdo prosil, da naj vzame v časnik kaj, kar nima s kmetijstvom nič opraviti, in večemu delu družnikov ni po godi.

Prej ko dá o predlogih (nasvetih) č. g. podružničnega načelnika Del Torre-ta glasovati, se oglasi predsednik tako-le: Moram opomniti, da v glavnem zboru 22. maja lanskega leta, se je bilo sklenilo, da naj bi se našega časnika, „Atti e memorie,“ tudi slovenski del naše dežele udeležval, in sicer po izdajanji posebnega časnika v slovenskem jeziku, ako bi se pokazalo, da je mogoče stroške

s tem poravnati, kar bi prejemavci slov. lista za-nj plačavali. Ker je bilo težko, kolikor je treba, naročnikov (braveov) nabrati, in še težji, najti moža, ki bi bil dolžnost prevzel, tak časnik, kakoršen je sedanji laški, vredovati (spisavati), -te dve težavi ste bili zadržek, da se lanski zborni sklep do teh mal še ni mogel spolniti. Pravica pa tirja, da se ta lani sprožena misel (ideja) ne zavrže ali pozabi, temuč da se prizadevamo, da se slovenskim prebivavcom ta misel prikupi (da jim bo dopadla), in sicer s tem, da začnemo, preden se naročba razpiše (oznani), časnik za poskušnjo izdajati.

Imelo se je toraj v mislih, dati na svetlo slovensk časopis, ki bi se vsakokrat z drugim listom laškega časnika izdajal in bi pol natisne pole obsegal, medtem ko bi una polovica pole laškemu časniku odkazana ostala. Ker bi se po tem takem laškemu časniku prostor skrčil, med tem ko je od dne do dne več tvarine (reči); ki je vredna, da se dá natisniti, zato se je mislilo tako-le nasvetovati: Naj bi se za spise in vesti (atti e notizie), ki imajo le začasno vrednost, sedanja podoba (velikost) časnika ohranila (obdržala), in predelek „razne stvari,” predel za deželne, domače reči naj bi se še celo razširil ali raztegnil, in sicer zato, da, ker naša dežela drugzega časnika nima, bi imeli nabiraveca domovinskih reči, to je, časnik, ki bi posebno take reči pripovedaval ali prinašal, ki našo domovino (patrio) zadevajo, in s kterimi je društvo po § 23. svojih pravil dolžno se pečati, in ker jih je med družniki dosti takih, ki bi jih veselilo, ko bi se naš časnik, razun kmetijskih zadev, tudi s takimi rečmi bolj odblizo pečal, ktere se na druge domače (domovinske) zadeve nanašajo. Kar se pa takih sestavkov (spisov) tiče, ki svojo vrednost vedno ohranijo, ki so znanstveni (učeni), se je mislilo nasvetovati, da naj bi se dali v osmérki (manjši obliki, formi) posebi natisniti, da bi se konec leta lahko zvezati dali.

Na to so bili zborniki povabljeni, da naj povejo, kaj mislijo zastran tega, kar so iz predsednikovih in Del-Torre-tovih ust slišali. — Gosp. A. Dottori je tistih misel, kakor Del-Torre, kar se tiče oblike (forme) laškega časnika od 1. januarja 1864 naprej; vjema se ž njim, v poglavitni reči, tudi v tem, kar se zapopadka tiče, samo želi, da bi se nasvet bolj določil, naureč tako: V predel (rubriko) „Varietà” (razne stvari), naj bi se jemalo vse, kar se kolikaj na kmetijstvo nanaša, in je ž njim, bodi si v še tako rahli (daljni) zvezi; smelo naj bi toraj vredništvo o čemor koli govoriti, da le se s kmetijstvom, kolikor bodi, vjema.

Dr. Doliak želi, da bi se nekoliko, naj si bo še tako malo, prostora vredništvu na voljo prepustilo, ker bi utegnilo biti marsikaj reči, ki, dasiravno se na kmetijstvo ne nanašajo, so vendar sploh zanimive (interesantne).

Družniku vitezu *Bosizio-tu* se zdi, da meje (konfini), med kterimi mora se sukati vredništvo, so na tanko odkazane v § 1. pravil, kteri pravi, da namen našega društva je, pospeševati poljedelstvo, umetnije (arti) obrtnijstvo, kupčijstvo, in da na ti podlagi sloni vsa njena uravnava.

Dr. Doliak povzame zopet besedo o tem, kar je bil poprej predsednik zastran slovenskega lista sprožil, in pravi, da je tudi on tistih misel, kakor predsednik, sošebno, ako se preudari, da, ker prebivata v naši deželi (goriški grofii) dva tretja dela Slovincov, in ker dobiva kmetijska družba pripomoček 500 goldinarjev od provincijalnega (starega grotijskega) zaloga (fonda), ni drugači, ko poskusiti in prizadeti se, kakor je moč, da pride, kar družba izdaja, tudi v slovenskem jeziku na svetlo.

Grof *Paco* (deželni glavar) ne podpira le tega nasveta, da naj bi se naša reč slovenski list izdajal, marveč želi, da bi se vse, kar laški časnik prinaša, zvesto in natančno v slovenski jezik prestavljalo.

Predsednik povzame zadnjo besedo in dene na glasovanje prvi nasvet podružničnega načelnika Del - Torre - ta, kateri je s temi - le besedami sprejet:

1. Družbin časnik (italijanski), od 1. januarja 1864 naprej, naj izhaja v osmeri (kakor „umni gospodar“. - Vredn.)

2. Sprejet je nasvet predsednikov, da naj bi časnik dvakrat na mesec izhajal.

3. Zahvaljen je nasvet Del - Torre - tov z Dottori - tovim popravkom, da predel (rubriko): „Razne stvari“ naj bi se nič drugega ne jemalo, razun, kar se vjema s kmetijstvom, umetnijstvom in kupčijstvom.

4. Pohvaljen je predlog (nasvet) predsednikov, da naj bi se izdajal in družnikom in županijam slovenske strani naše dežele zastonj pošiljal mesečen časnik v slovenskem jeziku (slovenska cajtenga) na $\frac{1}{2}$ natisni poli, (kakor vidimo, da ta naš „umni gospodar“ že izhaja); za vse drugo, kar izdajanje tega časnika zadeva, naj bi imel osrednji odbor skrbeti; izdajati naj bi se začel časnik, brž ko je mogoče, da se bo v glavnem zboru, v Tominu, po tem, kar se do tistih ma pokaže, že lahko zamoglo soditi, ali se splača izdajati ga, ali ne, in morebiti že teokrat povabilo na naročbo razposlati (razpisati), ali pa, kakor bo kazalo, skleniti in storiti, kar se bo primirno zdelo.

Da bo VI. zadeva, ki jo imamo danas na vrsti, popolnoma dognana, si šteje predsednik v dolžnost, naznaniti, da, medtem ko se italijanskih družbinih koledarjev toliko poproda, da se tiskarni stroški (za drukanje) ne le samo lahko poplačajo, temuč se še nekaj prihrani, je slovenski koledar, ki ga družba (že dve leti) izdaja, zadolžen (ker se zadosti iztisov (koledarjev) ne poproda), morebiti zavoljo tega, ker mu je cena (kup) previsoka, ali ker je premalo znan, toraj naj bi zbor sklenil, ali se ima v prihodnje še izdajati, ali ne.

Zbor je sklenil, da naj se še v tretje poskuša ga izdati; osrednjemu odboru pa je naročeno, da naj bi manj reči (tvarine) obsegal, da ne bo tako drag; da naj bi se bolj ko je moč razširil, in za tega voljo naj bi poprej, ko po navadi, na svetlo prišel. *)

(Nadalje prihodnjič).

---

*) Točko (odstavek) VI. zapisnika gl. zbora, smo zato tako obširno posneli, ker nam kaže pravila (regele), po katerih se ima italijanski in, se ve da, tudi slovenski časnik vredovati (pisati). Vredništvo „umn. gosp.“ pa je predsednikovih in dr. Doliakovih misel. — Častite (omikane) bravce prosimo, da bi nam (v pismih) naznanili, kaj oni o tem mislijo, ali se res dá željam in potrebam našega ljudstva z golimi kmetijskimi rečmi ustreči, ali ne.

Mesečna seja osr. odbora

28. jul. 1863, ob 6. u. zv.

Pričujoči: predsednik, žl. *Claricini*. Svetovavci odborniki: Gg. grof *Coronini*, dr. *Gentilli*, - svet. okr. sodn. *Huber*, - prof. *Juretič*, - dr. *Maurovič*, - kan. dek. *Moze-
tič*, - žl. *Pasconi*, - duh. *Pavletič*, - vit. *Ritter*, - *Strainz*.
Začasni tajnik: *Parcar*.

(Posnetek iz sejn. zapisnika.)

Odbornik *Moze-
tič* naznanja, da mu je pisal kap. Valentin Dolijak iz Gor-
janskega (na Krāsu), da prevzame načelništvo (glavarstvo) komenske podružnice,
za kar je bil v imenu predsednije prošēn. Odbor ga imenuje načelnika komenskega
in naroči predsednii, da naj mu naredi dotični dekret.

Predsednik naznanja, da se je pomenil z vredništvom slovenskega časni-
ka, in da je bil ustanovljen (določen) program, ki ga odboru predlāga, da naj ga
potrdi. (Umni gospodar ga je v 1. svojem listu naznanil in, kolikor je bilo treba,
razložil.)

Nadalje pravi, da, v eni poprejšnih sej razodetim željam osrednjega odbo-
ra, kateri bi vsakikrat še poprej, ko slovenski list na svetlo pride, rad vedel, kaj
da zapopada, bi se dalo po mislih vredništva lahko ustreei, ako bi kateri odbor-
nik, ki oba jezika zna, zadnjo popravno (natisno) polo pregledal in poglobitve
reči posnel, da bi se v arhivu (kjer se kancelijske pisma hranijo) hranile.

Odbor potrdi program slovenskega časnika.

Odbornika *Strainz* in dr. *Gentilli* nasvetujeta, da naj bi se slovenski so-
stavki (spisi) ali celi predstavljali, ali pa poglobitve reči iz njih posnemale in v
italijanski časnik jemale, da se edinost med obema, kolikor bodi, ohrani. Odbor
sprejme ta nasvet. Tudi to se potrdi, da naj en odbornik v imenu odbora vsakikrat,
kar slovenski časnik prinese, na znanje vzame, posnetek ali izpisek naredi in
odboru sporoči. To opravilo je enoglasno državnemu pravdniku, doktorju Jož. Defacis-u,
izročeno.

(Nadalje prihodnjič).

Razne novice.

V Gorici 25. avgusta.

Kronanje podobe Device Marije na Barbani 15. t. m. je šlo po redu (or-
dingi). Ljudi je bilo vse tri dni silno veliko, tudi Slovencev — zlasti Kraševcev-
dosti, in veselilo nas je slišati, da je slovensko petje kraških romarjev Lahom
prav dopadlo. Vsi 3 prevzv. prelatje (kardinal-patriarh beneški in nadškofa go-
riški in videmski) so imeli tudi (v italijanskem jeziku) pridge. V nedeljo (16.)

so naš prem. nadškof birmali. — Zlata krona Matere Božje je v Vidmu - iz starih (obljubljenih) zlatin, ki so poprej sveto podobno v barbanski cerkvi zaljšale (lepšale) mojsterski narejena in ima več žlahnih kamnov, ki jih je nek videmski kanonik podaril. Ti kamni so bili rajncemu videmskemu nadškofu Lodi-tu podarjeni o priložnosti, ko se je oče sedaj pregnanega napolitanskega kralja poročil. Lepih obrédov (ceremonij) kronanja ne moremo na tanko popisati, ker nam prostor primanjkuje. —

— 18. t. m. se je v bogoslovskem semenišči (seminarji) šolsko leto sklenilo; 29. t. pa se bode na gimnazii (latinskih šolah) in na realki končalo. (Učenci! glejte, da vakance sebi in narodu našemu v prid obrnete; priporočajte in razširjajte med drugim tudi „umnega gospodarja.“)

V torek 18. t. m. smo praznično obhajali *rojstni god Nj. Veličanstva, presvetlega Cesarja*. V ponedeljek večer ga je naznanjalo slovesno zvonjenje po vseh cerkvah. Proti 9. uri je šla mestna muzika z baklami (torčami) po vsem mestu. Okna na gradu so bile razsvetljene. Drugi dan ob peti nas je zbudilo streljanje s topovi (štuki) in so 3 vojaške bande ulice obhodile. Pozneje je imelo vojaštvo mašno paradno na Rojicah. Ob 10. uri so imeli prevzvišeni knez-nadškof peto mašo v veliki cerkvi, kjer so se bili zbrali cesarski uradniki (služabniki), deželni odbor in dosti pobožnih vseh stanov. Med pozlačeni oblekami je bilo posebno lepo viditi nekega tukaj stanujočega španjskega konzula (kupčijskega poročnika ali varha Španjotov v kakem kupčijskem mestu, postavimo, v Trstu) z imenom Guilmár d' Aragóna, kj je imel vse prsi pozlačene in polne zaslužnih križcov in svetinj (medalj). Popoldne so imeli vojaški častniki (oficirji) vsi skupej veliko kosilo pri „jagnjetu“ (Trojarji) in ob 5¼ uri so naznanjali topovi hip, ko se je Cesarja napivalo ali nazdravljalo. Zvečer je imelo slovensko društvo „čitavnica“ temu dnevu na čast svojo veselico.

— 19. t. m. je prišel, hvala Bogu, zaželjni *dež*, ki je — žali Bog predolgi — suši in nenavadni vročini konec storil. Suša, in zlasti vročina pa ni le pri nas tako pritiskala, ampak tudi drugod. V Parizu, postavimo, niso imeli več ko 100 let take vročine (31° R.) ko letos. V Gorici smo imeli nar hujši vročino, 15. t. m.; v senci, kamor od nobene strani ne solnee, ne toplota od sten ali tal ne pride, je bilo 24° R., sicer pa po 28-30 stopinj. (Kako se toplota meri, bomo s časom razlagali.)

— Tiste dni pred dežjem je bil začel — kako, se ne ve — trnovski gozd goreti, pa po sreči so ga brž pogasili.

— Škoda, ki jo je na *Ogerskem letošnja suša* na živini in pridelkih naredila je prerajšana na 120 milijonov goldinarjev. Vlada (cesarska regirenca) in privatniki si na vso moč prizadevajo revežem pomagati. 30 milijonov gold. bo treba, da se ljudje le preživijo.

☞ Prišle so ravno kar na svetlo nove, v Gorici pri Seitz-u natisnjene bukve: *Čudne poti Božje vsegamogočnosti* ali *Skrivne sodbe srednjih časov*. Zgodovinska povest. Poslovenil *France Bunc*, učitelj v Kamunji na Vipavskem. Na prodaj so pri Seitz-u in pri g. pisatelji samem po 45 nov. kr.

☞ *Prihodnji list pride 15. septembra na svetlo.*

V imenu osrednj. odbora, **Andrej Marušič**, redni ud, zač. odgovorni vrednik.

V Gorici nat. Seitz.